

Baza wiedzy: Delegowanie w Europie

Macedonia -
konwencja o zabezpieczeniu społecznym
między Polską a Macedonią

Brighton&Wood - European Employment
Lawyers & Advisors |
www.BrightonWood.com

ELYSIUM – kadry i płace
dla firm delegujących |
www.Elysium-Europe.eu

Tekst konwencji

**UMOWA MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ A
REPUBLIKĄ MACEDONII
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM**

Rzeczpospolita Polska i

Republika Macedonii

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

pragnąc uregulować wzajemne stosunki w dziedzinie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

DZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. Dla stosowania niniejszej Umowy poniższe terminy oznaczają:

- a) „przepisy prawne” - ustawy i inne przepisy dotyczące zabezpieczenia społecznego, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 niniejszej Umowy;
- b) „właściwa władza” –
 - i) w Rzeczypospolitej Polskiej - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i ministra właściwego do spraw zdrowia;
 - ii) w Republice Macedonii - Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej i Ministerstwo Zdrowia;
- c) „instytucja łącznikowa” – instytucję zapewniającą koordynację i informację między instytucjami każdej z Umawiających się Stron, uczestniczącą w stosowaniu niniejszej Umowy, jak również w informowaniu zainteresowanych o prawach i obowiązkach z niej wynikających;
- d) „właściwa instytucja”- instytucję, w której osoba jest ubezpieczona w chwili składania wniosku o świadczenie lub instytucję, od której zainteresowany ma prawo lub miałby prawo uzyskać świadczenie lub instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę do finansowania kosztów świadczeń;
- e) „ubezpieczony”- pracownika lub osobę pracującą na własny rachunek;
- f) „okresy ubezpieczenia”- okresy, za które opłacono składki, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek oraz okresy z nimi zrównane przez przepisy prawne każdej z Umawiających się Stron;
- g) „członek rodziny”- osoby w ten sposób określone przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma siedzibę właściwa instytucja;
- h) „świadczenia pieniężne” - wszystkie rodzaje świadczeń pieniężnych przyznawanych na podstawie przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron;
- i) „świadczenia rzeczowe”: świadczenia zdrowotne przewidziane w przepisach prawnych każdej z Umawiających się Stron;

j) „natychmiastowe świadczenia rzeczowe” - świadczenia zdrowotne niezbędne dla usunięcia bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia;

k) „świadczenia rodzinne”-

i) w Rzeczypospolitej Polskiej - zasiłki rodzinne,

ii) w Republice Macedonii - dodatek na dzieci;

l) „miejsce zamieszkania”- miejsce stałego pobytu;

m) „pobyt”- czasowy pobyt na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Inne terminy użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie zgodne z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

Niniejszą Umowę stosuje się:

1. w Rzeczypospolitej Polskiej do przepisów prawnych o:

a) powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,

b) ubezpieczeniu w razie choroby i macierzyństwa,

c) ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych,

d) ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,

e) zasiłku dla bezrobotnych,

f) zasiłkach rodzinnych;

2. w Republice Macedonii do przepisów prawnych o :

a) ubezpieczeniu zdrowotnym,

b) ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym,

c) ubezpieczeniu w razie wypadku przy pracy i chorób zawodowych,

d) ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia,

e) dodatku na dzieci.

3. Niniejszą Umowę stosuje się także do wszystkich przepisów prawnych zmieniających lub uzupełniających przepisy wymienione w ustępie 1.

4. Niniejszą Umowę stosuje się do przepisów prawnych wprowadzających nową gałąź zabezpieczenia społecznego tylko wtedy, jeżeli Umawiające się Strony wyrażą taką wolę.

5. Niniejszej Umowy nie stosuje się do świadczeń z pomocy społecznej | oraz do świadczeń na rzecz ofiar wojny i jej skutków.

Ponadto, w Rzeczypospolitej Polskiej, niniejszej Umowy nie stosuje się do przepisów prawnych o zaopatrzeniu emerytalnym obejmującym funkcjonariuszy: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Biura Ochrony Rządu, żołnierzy zawodowych oraz uposażeniu sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

1. Niniejszą Umowę stosuje się do osób, które podlegają lub podlegały przepisom prawnym jednej lub obu Umawiających się Stron.
2. Niniejszą Umowę stosuje się również do innych osób, jeżeli wywodzą one swoje prawa od osób, o których mowa w ustępie (1).

Artykuł 4

Równość traktowania

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony i do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy, podlegają obowiązkom korzystają z praw wynikających z przepisów prawnych na tych samych | warunkach co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Ubezpieczenie dobrowolne kontynuowane

Osoby, które mają miejsce zamieszkania na terytorium jednej z Umawiających się Stron mogą być objęte ubezpieczeniem dobrowolnym kontynuowanym, przewidzianym w przepisach prawnych na tych samych warunkach co ubezpieczeni tej Umawiającej się Strony, z uwzględnieniem, jeżeli jest to konieczne, okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 6

Transfer świadczeń pieniężnych

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia pieniężne, do których prawo przysługuje na podstawie przepisów prawnych jednej z Umawiających się Stron, nie mogą ulec zmniejszeniu, wstrzymaniu, zmianie, zawieszeniu, uchyleniu z tego powodu, że uprawniony ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i będą mu one wypłacane na tym terytorium.

2. Ustępu (1) nie stosuje się:

- a) w Rzeczypospolitej Polskiej do: zasiłku dla bezrobotnych, zasiłków rodzinnych, świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie i w drodze wyjątku;
- b) w Republice Macedonii do: dodatku na dzieci, świadczeń z tytułu bezrobocia.

DZIAŁ II

ZASTOSOWANIE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Artykuł 7

Zasada ogólna

Jeżeli artykuł 8 nie stanowi inaczej, osoby, do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy podlegają przepisom prawnym Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonują pracę.

Artykuł 8

Zasady szczególne

1. W odniesieniu do zasady wyrażonej w artykule 7 ustanawia się następujące zasady szczególne:

a) Pracownik wykonujący pracę na terytorium jednej z Umawiających się Stron, który jest, przez przedsiębiorstwo mające siedzibę na terytorium tej Umawiającej się Strony, w którym jest stale zatrudniony, wysłany na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w celu wykonywania pracy na rachunek tego przedsiębiorstwa, podlega przepisom prawnym pierwszej Umawiającej się Strony pod warunkiem, że przewidywany okres pracy nie przekracza dwudziestu czterech miesięcy. Jeżeli czas trwania tego zatrudnienia przedłuży się ponad dwadzieścia cztery miesiące, nadal stosuje się przepisy prawne pierwszej Umawiającej się Strony przez nowy okres najwyżej dwudziestu czterech miesięcy pod warunkiem, że właściwa władza drugiej Umawiającej się Strony, lub instytucja wyznaczona przez tę władzę, wyrazi na to zgodę przed upływem pierwszego okresu dwudziestu czterech miesięcy.

b) Osoba pracująca na własny rachunek, wykonująca zwykle swą działalność na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która przenosi czasowo tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega przepisom prawnym pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej działalności, nie dłużej jednak niż przez dwadzieścia cztery miesiące.

c) Pracownik wykonujący zwykle pracę na terytorium każdej z Umawiających się Stron podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania.

d) Osoba pracująca na własny rachunek na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która równocześnie jest pracownikiem na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega przepisom prawnym tej drugiej Umawiającej się Strony.

e) Osoba zwykle pracująca na własny rachunek na terytorium każdej z Umawiających się Stron, podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania.

f) Pracownik zatrudniony jako część personelu transportu powietrznego, kolejowego lub drogowego przez przedsiębiorstwo mające siedzibę na terytorium jednej z Umawiających się Stron, podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo ma siedzibę; w przypadku gdy przedsiębiorstwo ma filię lub stałe przedstawicielstwo na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, pracownik przez nie zatrudniony podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na terytorium której znajduje się filia lub stałe przedstawicielstwo.

g) Członkowie personelu misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 r. oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r.

h) Członkowie personelu administracyjnego, technicznego oraz pomocniczego misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych każdej z Umawiających się Stron mogą w ciągu trzech miesięcy począwszy od wejścia w życie niniejszej Umowy lub w ciągu trzech miesięcy od dnia rozpoczęcia pracy na terytorium Umawiającej się Strony, gdzie wykonują | swoją pracę, dokonać wyboru między stosowaniem przepisów prawnych jednej lub drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli są obywatelami Umawiającej się Strony, do której należy misja dyplomatyczna lub urząd konsularny.

i) Osoby zatrudnione jako prywatna służba domowa członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych mają prawo wyboru, o którym mowa w punkcie 8, jeżeli są obywatelami Umawiającej się Strony, do której należy misja dyplomatyczna lub urząd konsularny.

j) Osoby delegowane przez jedną Umawiającą się Stronę w ramach różnych form współpracy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony podlegają przepisom prawnym Strony delegującej, chyba że porozumienia o współpracy stanowią inaczej.

k) Załoga, która pracuje na pokładzie statku pływającego pod banderą jednej z Umawiających się Stron, podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony.

2. Właściwe władze Umawiających się Stron lub instytucje przez nie wyznaczone mogą, za obopólną zgodą, w interesie osoby lub grupy osób, ustanowić inne zasady lub zmienić te, które zostały przewidziane w ustępie (1).

DZIAŁ III

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE

ROZDZIAŁ 1

Choroba i macierzyństwo

Artykuł 9

Sumowanie okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba przebyła okresy ubezpieczenia zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron, to okresy te są sumowane, w niezbędnym zakresie na prawo do świadczeń i okres ich przysługiwania, jeśli się nie pokrywają.

Artykuł 10

Świadczenia rzeczowe

1. Jeżeli ubezpieczony, o którym mowa w artykule 8, spełnia warunki do uzyskania świadczeń rzeczowych według przepisów prawnych jednej Umawiającej się Strony, a przebywa na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w związku z wykonywaniem pracy, to on i towarzyszący mu członkowie rodziny otrzymują świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca pobytu zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi tę instytucję, w przypadku gdy stan ich zdrowia wymaga natychmiastowych świadczeń rzeczowych, na koszt właściwej instytucji.

2. Przy stosowaniu ustępu 1, przyznanie prawa do protezy, sprzętu lub innych świadczeń rzeczowych znacznej wartości zależy od zgody właściwej instytucji, chyba że udzielenie świadczeń nie może być odsunięte w czasie bez poważnego zagrożenia życia lub zdrowia.

Lista i wartość tych świadczeń są ustalane przez właściwe władze w porozumieniach administracyjnych, o których mowa w artykule 23.

3. Członkowie rodziny ubezpieczonego jednej z Umawiających się Stron mający miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, otrzymują świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca zamieszkania zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi, na koszt właściwej instytucji.

4. Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty należnej zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, osoba ta oraz członkowie jej rodziny otrzymują świadczenia rzeczowe zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, tak jakby osoba ta była uprawniona do emerytury lub renty tylko na mocy przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony gdzie ma miejsce zamieszkania. Koszty tych świadczeń obciążają instytucję miejsca zamieszkania.

5. Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty, należnej zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, która ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony nie jest uprawniona do świadczeń rzeczowych zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, to osoba ta otrzymuje świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca zamieszkania zgodnie ze stosowanymi przez nią przepisami prawnymi na koszt właściwej instytucji. Zasadę tę stosuje się do członków rodziny osoby otrzymującej emeryturę lub rentę mających, tak jak ona, miejsce zamieszkania na terytorium tej Umawiającej się Strony.

6. Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron ma miejsce zamieszkania na terytorium tej Umawiającej się Strony i posiada prawo do świadczeń rzeczowych, to członkowie jej rodziny, którzy mają miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i nie mają prawa do świadczeń rzeczowych na podstawie przepisów prawnych tej drugiej Umawiającej się Strony, otrzymują świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca zamieszkania, zgodnie z przepisami prawnymi stosowanymi przez tę instytucję, na koszt właściwej instytucji.

7. Właściwe władze Umawiających się Stron lub instytucje przez nie wyznaczone mogą za obopólną zgodą rozszerzyć krąg osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń rzeczowych.

Artykuł 11

Świadczenia pieniężne

1. Świadczenia pieniężne przysługujące zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron są również wypłacane podczas pobytu osoby uprawnionej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Świadczenia pieniężne wypłaca bezpośrednio właściwa instytucja, zgodnie z artykułem 30.

Artykuł 12

Zwrot kosztów

1. Właściwa instytucja zwraca właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony koszty świadczeń rzeczowych poniesione zgodnie z artykułem z wyjątkiem kosztów administracyjnych.
2. W celu uproszczenia procedury administracyjnej właściwe władze mogą uzgodnić, że poniesione, we wszystkich lub określonych grupach wydatków, kwoty będą zwracane w postaci kwot zryczałtowanych.
3. Sposób zwrotu kosztów określają porozumienia administracyjne, o których mowa w artykule 23 niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 2

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 13

Świadczenia rzeczowe i pieniężne

1. Osobie uprawnionej do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, przysługuje prawo do świadczeń rzeczowych w przypadku pobytu lub zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, których udziela instytucja miejsca pobytu lub zamieszkania, zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi, na koszt właściwej instytucji. Artykuł 10 ustęp 2 stosuje się odpowiednio.
2. W przypadku świadczeń pieniężnych stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 11.

Artykuł 14

Choroby zawodowe

1. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, zależy od stwierdzenia danej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony również w przypadku, gdy choroba została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej przysługuje na podstawie przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron, są one przyznawane wyłącznie na podstawie przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonywana była ostatnio praca, która mogła spowodować chorobę zawodową, jeżeli uprawniony spełnia warunki przewidziane tymi przepisami prawnymi.

Artykuł 15

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę

świadczeń z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej, nawet jeżeli nastąpiło to w chwili, gdy osoba podlegała przepisom prawnym drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej ją na chorobę zawodową.

2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenia z tytułu choroby zawodowej zgodnie z przepisami prawnymi pierwszej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony pracy, która może spowodować chorobę zawodową:

a) właściwa instytucja pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenia nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej;

b) właściwa instytucja drugiej Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenia w wysokości różnicy między wysokością świadczeń, do których osoba ta ma prawo po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczeń, które przysługiwałyby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi, tak jakby choroba wystąpiła według tych przepisów prawnych.

Artykuł 16

Stopień niezdolności do pracy

Jeżeli przepisy prawne jednej Umawiającej się Strony przewidują, iż do ustalenia stopnia niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową uwzględnia się niezdolność do pracy powstałą wcześniej z takich samych przyczyn, w takim przypadku uwzględnia się wypadki przy pracy i choroby zawodowe zaistniałe wcześniej, zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ 3

Emerytury i renty

Artykuł 17

Sumowanie okresów ubezpieczenia

1. W celu nabycia, zachowania lub przywrócenia prawa do emerytury lub renty okresy ubezpieczenia przebyte na mocy przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron są sumowane w zakresie niezbędnym, pod warunkiem, że się nie pokrywają.

2. Jeżeli przepisy prawne jednej z Umawiających się Stron uzależniają przyznanie emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia w zawodzie objętym systemem specjalnym, w określonym zawodzie lub określonym zatrudnieniu, to okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony są sumowane przy przyznawaniu tej emerytury lub renty tylko wtedy, gdy zostały przebyte w ramach odpowiedniego systemu w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu.

Artykuł 18

Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli ubezpieczony spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury lub 1 renty przewidziane w przepisach prawnych jednej z Umawiających się Stron, bez konieczności sumowania okresów ubezpieczenia zgodnie z artykułem 17, to właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony ustala wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, chyba że wysokość emerytury lub renty obliczonej zgodnie z artykułem 19 jest korzystniejsza.

Artykuł 19

Emerytury lub renty z sumowaniem okresów ubezpieczenia

Jeżeli ubezpieczony spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury lub renty jedynie przy zastosowaniu artykułu 17, właściwa instytucja każdej z Umawiających się Stron stosuje następujące zasady:

a) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, o którą ubezpieczony mógłby się ubiegać, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających Stron zostały przebyte zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi;

b) w celu określenia teoretycznej wysokości emerytury lub renty, przy ustalaniu podstawy obliczenia, uwzględniane są wyłącznie okresy ubezpieczenia przebyte na mocy przepisów prawnych stosowanych przez właściwą instytucję;

c) na podstawie tej teoretycznej wysokości, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty proporcjonalnie do długości okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie ze stosowanymi przez nią przepisami prawnymi i do całkowitej długości okresów ubezpieczenia przebytych na mocy przepisów prawnych obu Umawiających się Stron;

d) jeżeli łączny okres ubezpieczenia przebyty zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron jest dłuższy od najdłuższego przewidzianego w przepisach prawnych jednej z Umawiających się Stron, do obliczenia maksymalnej kwoty emerytury lub renty właściwa instytucja uwzględni najdłuższy okres przewidziany w stosowanych przez nią przepisach prawnych.

Artykuł 20

Okresy ubezpieczenia krótsze niż jeden rok

Jeżeli okresy ubezpieczenia uwzględniane zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron przy ustalaniu prawa do świadczenia nie osiągną łącznie jednego roku, żadne świadczenie nie zostanie przyznane na podstawie tych przepisów prawnych, chyba że same w sobie otwierają prawo do świadczenia na podstawie tych przepisów prawnych; okresy te są uwzględniane w celu nabycia, utrzymania i przywrócenia prawa oraz obliczenia wysokości świadczeń należnych od drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były to okresy ubezpieczenia przebyte pod rządami stosowanych przez nią przepisów prawnych. Zasada ta ma zastosowanie do świadczeń, do których prawo uzależnione jest od przebycia określonego okresu ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 4

Bezrobocie

Artykuł 21

Zasiłek dla bezrobotnych

1. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron są uwzględniane, w niezbędnym zakresie, przy ustalaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, o ile osoba zainteresowana, bezpośrednio przed utratą pracy, posiada okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych zależy od długości okresu ubezpieczenia, ustęp 1 stosuje się odpowiednio.

3. Jeżeli zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony wysokość zasiłku dla bezrobotnych zależy od wysokości przychodu, od którego opłacono składki na ubezpieczenie na wypadek bezrobocia, bierze się pod uwagę tylko przychód osiągnięty zgodnie z przepisami prawnymi Umawiającej się Strony.

4. Jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony zostały uwzględnione dla ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, okres wypłaty zasiłku zostaje skrócony o okres, za który osoba bezrobotna otrzymywała zasiłek zgodnie z przepisami prawnymi pierwszej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ 5

Świadczenia rodzinne

Artykuł 22

Ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych

1. Osoby, które mają miejsce zamieszkania na terytorium jednej z Umawiających się Stron mają prawo do świadczeń rodzinnych przewidzianych przez przepisy prawne tej Umawiającej się Strony. Świadczenia te są wypłacane przez instytucję miejsca zamieszkania zgodnie z przepisami prawnymi stosowanymi przez tę instytucję, na jej koszt.
2. Jeżeli zgodnie z niniejszą Umową prawo do świadczeń przysługuje jednocześnie na terytorium każdej z Umawiających się Stron, świadczenie jest wypłacane tylko przez właściwą instytucję tej Umawiającej się Strony, na której terytorium osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych ma miejsce zamieszkania, według obowiązujących ją przepisów prawnych, na jej koszt.

DZIAŁ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 23

Uprawnienia właściwych władz

1. Właściwe władze Umawiających się Stron zawierają porozumienia administracyjne konieczne do stosowania niniejszej Umowy.
2. Właściwe władze Umawiających się Stron są obowiązane do:
 - a) wyznaczenia instytucji łącznikowych i właściwych instytucji;
 - b) wzajemnego powiadamiania się w sprawie stosowania niniejszej Umowy;
 - c) wzajemnego informowania o zmianach w przepisach prawnych;
 - d) wzajemnego udzielania pomocy i rozwijania możliwie szerokiej współpracy technicznej i administracyjnej dla stosowania niniejszej Umowy.

Artykuł 24

Wzajemna pomoc

1. Właściwe władze, instytucje łącznikowe i właściwe instytucje Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnej pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy w taki sposób, jakby stosowały własne przepisy prawne. Pomoc ta jest bezpłatna.
2. Właściwe władze, instytucje łącznikowe i właściwe instytucje Umawiających się Stron mogą bezpośrednio kontaktować się ze sobą, jak również z każdą zainteresowaną osobą lub jej pełnomocnikiem.

Artykuł 25

Ochrona danych osobowych

1. Jeżeli na mocy niniejszej Umowy lub porozumienia, o którym mowa w artykule 23, są przekazywane dane osobowe między właściwymi władzami, instytucjami łącznikowymi lub właściwymi instytucjami Umawiających się Stron, to w zakresie ochrony danych obowiązują przepisy o ochronie danych osobowych Umawiającej się Strony przekazującej dane.

W przypadku dalszego wykorzystywania, gromadzenia, przetwarzania lub usuwania danych osobowych przez Umawiającą się Stronę przyjmującą, obowiązują przepisy o ochronie danych osobowych Umawiającej się Strony

przyjmującej. Umawiająca się Strona przyjmująca dane powinna dążyć do zabezpieczenia, w podstawowych kwestiach, takich standardów, dotyczących ochrony danych osobowych, jakie w danym przypadku ! obowiązują Umawiającą się Stroną przekazującą dane.

2. Wykorzystywanie danych osobowych do celów innych niż zabezpieczenie społeczne może odbywać się wyłącznie za zgodą zainteresowanej osoby.

Artykuł 26

Badanie lekarskie

Badania lekarskie osób mających miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony wykonuje instytucja miejsca zamieszkania lub pobytu na wniosek i koszt właściwej instytucji. Jeżeli badanie lekarskie wykonuje się dla właściwej instytucji każdej z Umawiających się Stron, koszty tego badania obciążają instytucję miejsca zamieszkania.

Artykuł 27

Zwolnienia z opłat i uwierzytelnień

1. Zwolnienie lub obniżenie opłat sądowych, skarbowych, rejestracyjnych lub innych podobnych, przewidzianych przez przepisy jednej Umawiającej się Strony, w przypadku zaświadczeń i dokumentów, które powinny być wydane zgodnie z przepisami tej Umawiającej się Strony, jest rozszerzone na analogiczne zaświadczenia i dokumenty, które powinny być wydane zgodnie z przepisami drugiej Umawiającej się Strony dla stosowania niniejszej Umowy.

2. Wszelkie akty, dokumenty i zaświadczenia, które powinny być wydane w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy zwolnione są z uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.

Artykuł 28

Stosowane języki

1. Dla stosowania niniejszej Umowy właściwe władze, instytucje łącznikowe i właściwe instytucje Umawiających się Stron kontaktują się między sobą w języku urzędowym każdej z Umawiających się Stron.

2. Pismo, wniosek lub dokument nie zostanie odrzucony na tej podstawie, że jest sporządzony w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 29

Składanie wniosków

1. Wnioski, zażalenia, odwołania oraz inne dokumenty, które zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron powinny być złożone w określonym terminie właściwej instytucji tej Umawiającej się Strony, są uważane za złożone w tym terminie, jeżeli w tym samym terminie zostały złożone właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony.

2. Wnioski, zażalenia, odwołania oraz inne dokumenty, o których mowa w ustępie 1, właściwa instytucja niezwłocznie przesyła do właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony.

3. Wniosek o przyznanie świadczeń pieniężnych złożony zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiednich świadczeń zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli wnioskodawca poinformował lub z przedstawionej przez niego dokumentacji wynika, że był ubezpieczony zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 30

Wypłata świadczeń pieniężnych

Właściwe instytucje każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom; uprawnionym, mającym miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty w innej walucie wymienialnej.

Artykuł 31

Rozstrzygnięcie sporów

Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy są rozwiązywane przez właściwe władze Umawiających się Stron.

DZIAŁ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 32

Postanowienia przejściowe

1. Niniejsza Umowa nie uzasadnia roszczeń o wypłatę świadczeń pieniężnych za okres poprzedzający dzień jej wejścia w życie.
2. Do ustalenia prawa do świadczeń na podstawie niniejszej Umowy są uwzględniane także te okresy ubezpieczenia, które zostały przebyte zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron przed dniem jej wejścia w życie.
3. Niniejsza Umowa ma zastosowanie także w przypadku ryzyka ubezpieczeniowego, które zaistniało przed dniem jej wejścia w życie, z zastrzeżeniem ustępu 1.
4. Świadczenia pieniężne przyznane przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy mogą być, na wniosek, ustalone ponownie, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, pod warunkiem, że kwota ponownie ustalonego świadczenia pieniężnego nie będzie niższa od kwoty dotychczas wypłacanej. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, świadczenia pieniężne są przyznawane od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 33

Czas obowiązywania Umowy

Niniejsza Umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Może być wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron drogą dyplomatyczną nie później jednak niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego; w takim przypadku niniejsza Umowa traci moc z dniem 1 stycznia roku następującego bezpośrednio po roku, w którym została wypowiedziana.

Artykuł 34

Zachowanie praw nabytych

1. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy, wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostają zachowane.
2. Prawa będące w trakcie nabywania, odnoszące się do okresów ubezpieczenia przebytych przed dniem, od którego nabrało mocy wypowiedzenie Umowy, nie wygasają.

Artykuł 35

Wejście w życie Umowy

1. Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji. O zakończeniu postępowania ratyfikacyjnego Umawiające się Strony poinformują się drogą dyplomatyczną.
2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca, który następuje po miesiącu otrzymania noty późniejszej.
3. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy w stosunkach między obydwooma państwami przestaje obowiązywać Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o ubezpieczeniu społecznym podpisana w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 r.

Sporządzono w Warszawie, dnia 6 kwietnia 2006r., w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim i macedońskim, przy czym obydwa teksty posiadają jednakową moc.

Porozumienie

**POROZUMIENIE ADMINISTRACYJNE
W SPRAWIE STOSOWANIA UMOWY
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ A REPUBLIKĄ MACEDONII
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM**

Zgodnie z postanowieniami artykułu 23 ustęp 1 Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Macedonii o zabezpieczeniu społecznym podpisanej w Warszawie dnia 6 kwietnia 2006 r. właściwe władze:

a) w Rzeczypospolitej Polskiej - minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i minister właściwy do spraw zdrowia,

b) w Republice Macedonii - Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej i Ministerstwo Zdrowia,

ustanowiły procedury administracyjne konieczne do stosowania wyżej wymienionej Umowy i uzgodniły, co następuje:

Dział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. Dla stosowania niniejszego Porozumienia Administracyjnego, zwanego dalej „Porozumieniem”, pojęcie „Umowa” oznacza Umowę między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Macedonii o zabezpieczeniu społecznym podpisaną w Warszawie dnia 6 kwietnia 2006 r.

2. Pojęcia określone w artykule 1 Umowy zachowują w Porozumieniu takie samo znaczenie, jakie im zostało przypisane w Umowie.

Artykuł 2

Instytucje łącznikowe

Zgodnie z artykułem 23 ustęp 2 punkt 1 Umowy dla każdej z Umawiających się Stron wyznacza się następujące instytucje łącznikowe:

a) w Rzeczypospolitej Polskiej:

i) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Centrala w Warszawie - (Забод за социјално осигурување, - ње - Централa во Варшава) - w zakresie stosowania artykułu 5 oraz w zakresie świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia: w razie choroby i macierzyństwa, z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, emerytalnego i ubezpieczeń rentowych z wyjątkiem świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego rolników;

ii) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - Centrala w Warszawie - (Каса на земјоделско социјално осигурување-Централa во Варшава) - w zakresie stosowania artykułu 5 oraz w zakresie świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego rolników, w razie choroby i macierzyństwa, z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, emerytur i rent oraz zasiłków pogrzebowych;

iii) Biuro Rozliczeń Międzynarodowych podległe Ministrowi Zdrowia - (Биро за меѓународно раздолжување подредено на Министерот за здравство) - w zakresie świadczeń rzeczowych;

iv) Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej - i (Министерство за труд и социјална политик) - w zakresie zasiłku dla bezrobotnych oraz zasiłków rodzinnych

b) w Republice Macedonii:

i) Фонд за здравствено осигурување на Македонија -Централа во Скопје (Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego Macedonii - Centrala w Skopje) w sprawach dotyczących zabezpieczenia i ochrony zdrowia, włączając i przypadki ubezpieczenia od wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w przypadku rolników tylko w zakresie świadczeń rzeczowych;

ii) Фонд за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија - Централа во Скопје (Fundusz Ubezpieczeń Emerytalnych i Inwalidzkich Republiki Macedonii - Centrala w Skopje) w sprawach ubezpieczenia emerytalnego i inwalidzkiego, włączając ubezpieczenia od wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

iii) Агенција за вработување на Република Македонија -Централа во Скопје (Urząd Pracy Republiki Macedonii - Centrala w Skopje) do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia;

iv) Министерство за труд и социјална политика (Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej) w sprawach dodatku na dzieci.

Artykuł 3

Właściwe instytucje

Zgodnie z artykułem 23 ustęp 2 punkt 1 Umowy właściwymi instytucjami dla stosowania Umowy są:

a) w Rzeczypospolitej Polskiej:

i) Zakład Ubezpieczeń Społecznych - (ЗабВО,г За сои4нјajрмо оcurуpyBaHae) - w zakresie stosowania artykułu 5 oraz w zakresie świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia: w razie choroby i macierzyństwa, z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych emerytalnego i ubezpieczeń rentowych, z wyjątkiem świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego rolników;

ii) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - (Kaca на земјоделско социјално осигурување) - w zakresie stosowania artykułu 5 oraz w zakresie świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego rolników: w razie choroby i macierzyństwa, z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, emerytur i rent oraz zasiłków pogrzebowych;

iii) Biuro Rozliczeń Międzynarodowych podległe Ministrowi Zdrowia - (биpо за мегународ но раздолжување подредено на Министерот за здравство) w zakresie świadczeń rzeczowych, Narodowy Fundusz Zdrowia - (Народен фонд за здравство) - w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń rzeczowych;

iv) Wojewódzkie Urzędy Pracy - (BOJBOДCKИ AГEHCИИ ЗА BPAOТУBAЪ) - w zakresie zasiłku dla bezrobotnych;

v) Gminy - (Onштини) - w zakresie zasiłków rodzinnych.

b) w Republice Macedonii:

i) Фонд за здравствено осигурување на Македонија -подрачни единици (Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego Macedonii - oddziały terenowe) w sprawach dotyczących zabezpieczenia i ochrony zdrowia, włączając i przypadki ubezpieczenia od wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w przypadku rolników tylko w zakresie świadczeń rzeczowych;

ii) Фонд за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија - Централа во Скопје (Fundusz Emerytalnych i Inwalidzkich Ubezpieczeń Republiki Macedonii - Centrala w Skopje) w sprawach ubezpieczenia emerytalnego i inwalidzkiego, włączając ubezpieczenia od wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

iii) Агенција за вработување на Република Македонија -Централа во Скопје (Urząd Pracy Republiki Macedonii - Centrala w Skopje) do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia; Министерство за труд и социјална политика (Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej) w sprawach dodatku na dzieci.

Artykuł 4

Postanowienia dotyczące instytucji łącznikowych oraz właściwych

instytucji

1. Właściwe władze każdej z Umawiających się Stron mogą wyznaczyć, inne niż określone w artykule 2 i 3 instytucje łącznikowe oraz właściwe instytucje. W takim przypadku zobowiązane są powiadomić niezwłocznie właściwą władzę drugiej Umawiającej się Strony.
2. Instytucje łącznikowe wskazane w artykule 2 i właściwe instytucje wskazane w artykule 3 ustalają formularze niezbędne do stosowania Umowy. Przesyłanie formularzy zastępuje przekazywanie dokumentów potwierdzających zawarte w nich dane.
3. Instytucje łącznikowe i właściwe instytucje są uprawnione do kontaktowania się między sobą oraz z zainteresowanymi osobami.

Dział II

ZASTOSOWANIE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Artykuł 5

Stosowanie zasad szczególnych

1. W przypadkach, o których mowa w artykule 8 ustęp 1 punkty 2, 3, 4, 5, 6 i 10 Umowy, właściwa instytucja Umawiającej się Strony, której przepisy prawne mają zastosowanie, wystawia na wniosek pracodawcy lub osoby pracującej na własny rachunek formularz potwierdzający okres, w którym pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek w dalszym ciągu podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony. Kopię tego formularza przekazuje się do właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony, a drugą kopię pozostawia się zainteresowanemu jako dowód, że w stosunku do niego nie są stosowane przepisy prawne o obowiązkowym ubezpieczeniu drugiej Umawiającej się Strony.
2. Jeżeli stosunek pracy między pracownikiem i jego pracodawcą ustanie przed upływem okresu, na jaki pracownik został wysłany, pracodawca powiadamia właściwą instytucję tej Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym podlega pracownik, ta niezwłocznie powiadamia właściwą instytucję drugiej Umawiającej się Strony. Dotyczy to także takich przypadków, kiedy pracownik wraca przed upływem okresu delegowania na terytorium tej Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym podlega.
3. Jeżeli osoba pracująca na własny rachunek zaprzestanie swej działalności lub powróci na terytorium Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym podlega, przed upływem określonego w formularzu okresu, powiadamia o tym właściwą instytucję, ta niezwłocznie powiadamia właściwą instytucję drugiej Umawiającej się Strony.
4. W przypadku dokonania wyboru, o którym mowa w artykule 8 ustęp 1 punkty 8 i 9 Umowy, pracownik jest zobowiązany, za pośrednictwem swego pracodawcy, zawiadomić właściwą instytucję tej Umawiającej się Strony, której przepisy prawne wybrał. Ta właściwa instytucja, za pomocą odpowiedniego formularza, informuje o dokonanym wyborze właściwą instytucję drugiej Umawiającej się Strony. Kopię tego formularza pozostawia się zainteresowanemu jako dowód, że w stosunku do niego nie są stosowane przepisy prawne o obowiązkowym ubezpieczeniu tej drugiej Umawiającej się Strony.
5. W przypadkach, o których mowa w artykule 8 ustęp 2 Umowy, właściwa instytucja Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym podlega ubezpieczony wystawia formularz, o którym mowa w ustępie 1, po uzyskaniu pisemnej zgody otrzymanej od właściwej władzy lub wyznaczonej przez nią instytucji drugiej Umawiającej się Strony. Do stosowania artykułu 8 ustępu 1 punktu 1 zdanie drugie i ustępu 2 Umowy wyznacza się:

a) w Rzeczypospolitej Polskiej - Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Centrala w Warszawie (3a6ofl 3a coLjMjanHO ocuropyBałbe - LJeHTpana BO BapiuaBa);

b) w Republice Macedonii - rioflpaHHaTa cny>t<6a Ha <p0HflOT3a 3flpaBCTBeHo ocHrypyBatoe Ha MaKeflOHuja (Służba Pomocnicza Funduszu Ubezpieczeń Zdrowotnych Macedonii).

DZIAŁ III

ŚWIADCZENIA RZECZOWE I PIENIĘŻNE

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

Artykuł 6

Sumowanie okresów ubezpieczenia

Przy stosowaniu przez właściwą instytucję Umawiającej się Strony artykułu 9 Umowy wnioskodawca ma obowiązek dostarczyć formularz potwierdzający okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony. Jeżeli wnioskodawca nie dostarczy formularza, właściwa instytucja może zażądać od właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony wydania i przesłania tego formularza.

Rozdział 2

Świadczenia rzeczowe

Artykuł 7

Postępowanie w sprawie świadczeń rzeczowych

1. W celu uzyskania świadczeń rzeczowych osoba uprawniona przedstawia formularz wydany przez właściwą instytucję, który potwierdza prawo do świadczeń rzeczowych.

2. Jeżeli osoba, która występuje o świadczenia rzeczowe, nie może przedstawić formularza instytucja właściwa występuje o jego wydanie, odpowiednio:

a) w Rzeczypospolitej Polskiej do instytucji łącznikowej,

b) w Republice Macedonii do właściwej instytucji.

3. Odpowiednie instytucje każdej z Umawiających się Stron informują się wzajemnie o każdej, znanej sobie, zmianie mogącej mieć wpływ na prawo do korzystania ze świadczeń rzeczowych.

4. Postanowienia ustępów 1, 2, 3 stosuje się odpowiednio wobec członków rodziny osoby uprawnionej.

Artykuł 8

Świadczenia rzeczowe znacznej wartości

1. Przy stosowaniu artykułu 10 ustęp 2 Umowy protezami, sprzętem lub innymi świadczeniami rzeczowymi znacznej wartości są następujące świadczenia, o ile dla danego przypadku przewiduje się ich udzielanie własnym ubezpieczonym:

a) protezy, aparaty ortopedyczne i podtrzymujące, gorsety i kołnierze ortopedyczne z przynależnymi im częściami uzupełniającymi, dodatkami i narzędziami;

b) obuwiu ortopedycznego na miarę z przynależnym butem normalnym;

c) krtań elektroniczna (aparat wspomagający mowę);

d) plastyka twarzy i zuchwy;

- e) peruki;
 - f) proteza oka wykonana indywidualnie, soczewki kontaktowe, pomoce optyczne dla niedowidzących;
 - g) aparaty słuchowe;
 - h) protezy stomatologiczne, aparaty ortodontyczne;
 - i) wózki inwalidzkie, inne mechaniczne przedmioty ortopedyczne pomocne przy poruszaniu się;
 - j) odnawianie świadczeń wymienionych w punktach 1 - 9 ;
 - k) umieszczenie i opieka lekarska w sanatorium lub w szpitalu uzdrowiskowym;
 - l) działania podjęte dla regeneracji organizmu lub ponownego wdrożenia do zawodu;
 - m) każde inne czynności medyczne, przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze, jeżeli ich przewidywane koszty przekroczą kwotę stanowiącą równowartość 150 Euro, za wyjątkiem opieki szpitalnej, ambulatoryjnej i zaopatrzenia w leki i wyroby medyczne.
- 2) W celu przyznania świadczeń, o których mowa w ustępie 1, odpowiednie instytucje każdej z Umawiających się Stron kierują do siebie wzajemnie, na odpowiednim formularzu, zapytanie o wyrażenie zgody na ich przyznanie. Instytucja, która otrzymała zapytanie, natychmiast potwierdza otrzymanie zapytania. Odmowa przyznania świadczeń rzeczowych powinna być wysłana w terminie 10 dni od dnia potwierdzenia otrzymania zapytania. Brak odpowiedzi w powyższym terminie oznacza wyrażenie zgody.
3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio do członków rodziny osoby uprawnionej.

Artykuł 9

Rozliczanie kosztów świadczeń rzeczowych

1. Koszty świadczeń rzeczowych są rozliczane przez instytucje łącznikowe według cen tych świadczeń, obowiązujących w systemie ubezpieczenia zdrowotnego stosowanego przez właściwą instytucję każdej z Umawiających się Stron.
2. Rozliczenie kosztów świadczeń rzeczowych, o których mowa w ustępie 1, następuje na początku każdego półrocza roku kalendarzowego. Zwrotu należności dokonuje się w terminie do 60 dni od daty otrzymania rachunku.
3. Instytucje łącznikowe mogą, za zgodą właściwych władz, uzgodnić w stosunku do wszystkich lub części świadczeń rzeczowych inne zasady zwrotu kosztów świadczeń rzeczowych.

Artykuł 10

Zwrot kosztów świadczeń rzeczowych w przy padkach szczególnych

1. Jeżeli nie dotrzymano zasad postępowania, o których mowa w artykule 7, udokumentowane koszty świadczeń rzeczowych, na wniosek osoby uprawnionej, są jej refundowane przez właściwą instytucję.
2. Maksymalna kwota refundowanych kosztów, o których mowa w ustępie 1, nie może przekraczać kosztów tych świadczeń ustalonych według cen świadczeń stosowanych w systemie ubezpieczenia zdrowotnego tej Umawiającej się Strony, na terytorium której zostały udzielone.
3. Właściwa instytucja Umawiającej się Strony, na terytorium której udzielone zostały świadczenia rzeczowe, przekazuje na odpowiednim formularzu, na wniosek właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony, informacje o cenach, o których mowa w ustępie 2.

Rozdział 3

Świadczenia pieniężne w razie choroby i macierzyństwa

Artykuł 11

Postępowanie w sprawie świadczeń pieniężnych

1. W celu otrzymania świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa przez osobę podlegającą przepisom prawnym jednej Umawiającej się Strony, podczas jej pobytu lub zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, osoba ta powinna przedłożyć instytucji miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania zaświadczenie o niezdolności do pracy wystawione przez lekarza leczącego.
2. Instytucja, o której mowa w ustępie 1, przeprowadza, zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi, kontrolę administracyjną i lekarską w trybie przewidzianym dla własnych ubezpieczonych.
3. Właściwa instytucja zachowuje, w każdym przypadku, prawo poddania ubezpieczonego badaniom lekarskim przez wyznaczonego przez siebie lekarza.
4. Zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w ustępie 1, jest przesyłane przez instytucję miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania właściwej instytucji wraz z odpowiednim formularzem.
5. Właściwa instytucja ustala prawo do świadczeń pieniężnych i wypłaca je bezpośrednio osobie uprawnionej, zawiadamiając o tym, odpowiednim formularzem, instytucję miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania.

Rozdział 4

Emerytury i renty

Artykuł 12

Określenie instytucji wszczynającej postępowanie

Wszczęcie postępowania w sprawie emerytury lub renty dokonywane jest przez właściwą instytucję, która zostaje wyznaczona zgodnie z następującymi zasadami:

1. Jeżeli wnioskodawca ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, instytucją wyznaczoną do wszczęcia postępowania jest właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony.
2. Jeżeli wnioskodawca ma miejsce zamieszkania w kraju trzecim, instytucją wyznaczoną do wszczęcia postępowania jest właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym ubezpieczony podlegał ostatnio.
3. Jeżeli ubezpieczony przebył okresy ubezpieczenia zgodnie z przepisami prawnymi tylko jednej Umawiającej się Strony, instytucją wyznaczoną do wszczęcia postępowania jest właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 13

Wnioski o emerytury lub renty

1. Wnioski o emerytury lub renty są składane we właściwej instytucji, która wszczyna postępowanie zgodnie z postanowieniami artykułu 12 i odpowiednio do przepisów prawnych stosowanych przez tę instytucję.
2. Jeżeli instytucja, do której wpłynął wniosek, nie jest wyznaczoną do wszczęcia postępowania, niezwłocznie przesyła wniosek wraz z całą dokumentacją instytucji drugiej Umawiającej się Strony, wyznaczonej do wszczęcia postępowania, wskazując datę złożenia wniosku.
3. Data złożenia wniosku, o której mowa w ustępie 2, jest uważana za datę złożenia wniosku we właściwej instytucji. Wniosek ten jest przyjmowany przez właściwe instytucje każdej z Umawiających się Stron jako wniosek o przyznanie emerytury lub renty, chyba że osoba składająca wniosek o emeryturę wnioskuje inaczej.

Artykuł 14

Postępowanie w sprawie emerytur i rent

1. Właściwa instytucja, wyznaczona do wszczęcia postępowania, wypełnia odpowiednie formularze i niezwłocznie przesyła je do właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony.
2. W przypadku wniosku o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy do formularzy, o których mowa w ustępie 1, załącza się formularz wydany przez organ Umawiającej się Strony, odpowiadający za ocenę niezdolności do pracy.
3. Właściwa instytucja, która otrzymała formularze, o których mowa w ustępie 1, przekazuje właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony odpowiedni formularz, potwierdzający okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie ze stosowanymi przez nią przepisami prawnymi.
4. Właściwe instytucje Umawiających się Stron wzajemnie przekazują sobie kopie decyzji podjętych przy stosowaniu Umowy.
5. Na wniosek właściwej instytucji Umawiającej się Strony właściwa instytucja drugiej Umawiającej się Strony udostępnia informacje dotyczące wysokości emerytur i rent przyznanych z zastosowaniem Umowy.

Rozdział 5

Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Artykuł 15

Składanie wniosków o świadczenia

Wnioski o świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych są kierowane bezpośrednio do właściwej instytucji. Jeżeli wnioskodawca ma miejsce pobytu lub zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, może złożyć wniosek w instytucji miejsca pobytu lub zamieszkania. W takim przypadku wniosek wraz z dokumentacją lekarską, dotyczącą wypadku i jego następstw, stwierdzenia choroby zawodowej lub pogłębienia się choroby zawodowej, przekazywany jest do właściwej instytucji.

Artykuł 16

Postępowanie w sprawie świadczeń

1. W przypadkach, o których mowa w artykule 15 Umowy, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony, na terytorium której nastąpiło pogłębienie się choroby zawodowej, zobowiązana jest poinformować o tym właściwą instytucję drugiej Umawiającej się Strony żądając od niej, o ile zaistnieje taka potrzeba, przekazania informacji dotyczących udzielonego świadczenia, a także udostępnienia posiadanej dokumentacji lekarskiej dotyczącej tego przypadku. Właściwa instytucja, do której zwrócono się z żądaniem, przekazuje informacje i dokumentację w możliwie najkrótszym terminie.
2. Właściwa instytucja, zobowiązana do wypłacenia świadczeń z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej, informuje właściwą instytucję drugiej Umawiającej się Strony o podjętej decyzji.
3. Do postępowania w sprawie zasiłków chorobowych z tytułu niezdolności do pracy, spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, stosuje się odpowiednio artykuł 11.

Rozdział 6

Zasiłek dla bezrobotnych

Artykuł 17

Potwierdzanie okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli, w celu przyznania zasiłku dla bezrobotnych, właściwa instytucja jednej Umawiającej się Strony sumuje okresy ubezpieczenia zgodnie z artykułem 21 Umowy, żąda ona od właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony zaświadczenia, na odpowiednim formularzu, potwierdzającego okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie ze stosowanymi przez nią przepisami prawnymi.
2. Na formularzu, o którym mowa w ustępie 1, potwierdza się także te okresy w których otrzymywany był zasiłek dla bezrobotnych zgodnie z przepisami prawnymi stosowanymi przez instytucję, która wydaje formularz.

DZIAŁ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE I KOŃCOWE

Rozdział 1

Postanowienia różne

Artykuł 18

Współpraca administracyjna i kontrola

1. W celu kontroli uprawnień osób otrzymujących świadczenia pieniężne, które mają miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe instytucje każdej z Umawiających się Stron niezwłocznie przekazują sobie niezbędne informacje o wszelkich okolicznościach, z jakich mogą wynikać nienależne wypłaty świadczeń.
2. Instytucje łącznikowe każdej z Umawiających się Stron wymieniają dane statystyczne dotyczące emerytur i rent, wypłacanych osobom uprawnionym na podstawie Umowy. Dane te są sporządzane rocznie, w formie ustalonej przez te instytucje.

Artykuł 19

Wypłata świadczeń pieniężnych

1. Właściwe instytucje dokonują wypłaty świadczeń pieniężnych bezpośrednio osobom uprawnionym, z zastosowaniem własnych przepisów prawnych.
2. W celu kontynuowania wypłaty emerytury lub renty osoba uprawniona do świadczeń przedstawia, na żądanie właściwej instytucji, własnoręcznie podpisaną i należyście potwierdzoną deklarację życia.

Rozdział 2

Postanowienia końcowe

Artykuł 20

Wejście w życie Porozumienia

Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie z dniem wejścia w życie Umowy i pozostaje w mocy tak długo, jak Umowa.

Sporządzono w Warszawie, w dniu 27.06.2007r., w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim i macedońskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Kadry i płace dla firm delegujących ELYSIUM.

ELYSIUM zapewnia firmom delegującym pełne wsparcie w zakresie prawidłowego naliczania płac dla pracowników, zleceniobiorców i pracowników tymczasowych delegowanych za granicę.

- ✓ ELYSIUM – to jedyny system płacowy uwzględniający zmiany w przepisach o delegowaniu
- ✓ ELYSIUM umożliwi firmie samodzielne i elastyczne dopasowanie zasad wyliczeń oraz dokumentów generowanych przez system płacowy
- ✓ ELYSIUM liczy płace zgodnie z przepisami polskimi oraz zgodnie z przepisami wszystkich państw członkowskich UE
- ✓ ELYSIUM pozwala na elastyczność w konfigurowaniu zasad rozliczania płac na nowych rynkach z uwzględnieniem różnych składników wynagrodzeń
- ✓ ELYSIUM generuje dokumenty miesięczne we wszystkich językach UE i zgodnie z przepisami wszystkich państw członkowskich UE
- ✓ ELYSIUM zawiera różne moduły optymalizacyjne zgodne z regulacjami państw przyjmujących
- ✓ ELYSIUM dostosowany jest do nowych przepisów o delegowaniu, które weszły w życie w 2020 r.
- ✓ ELYSIUM nalicza płace uwzględniając wszystkie składniki wynagrodzeń i dodatki obowiązujące w państwach, do których delegowani są pracownicy
- ✓ ELYSIUM jako jedyny system płacowy w Europie korzysta z permanentnego wsparcia Kancelarii Brighton&Wood: www.BrightonWood.com
- ✓ Dokumentację oraz pełną obsługę użytkowników ELYSIUM w postępowaniach kontrolnych w Europie zapewnia Kancelaria Brighton&Wood: www.BrightonWood.com

ELYSIUM

www.elysium-europe.eu

KANCELARIA BRIGHTON&WOOD zapewnia firmom delegującym:

- ✓ legalne i zyskowe modele delegowania za granicę,
- ✓ optymalizację kosztów związanych z delegowaniem,
- ✓ sprawdzoną w wielu postępowaniach kontrolnych i sądowych dokumentację dla pracowników, zleceniobiorców i pracowników tymczasowych delegowanych za granicę,
- ✓ dokumentację kontraktową,
- ✓ konsultacje na temat prawidłowego i zyskowego delegowania pracowników za granicę,
- ✓ dostęp do wiedzy na temat regulacji w państwach, do których delegowani są pracownicy,
- ✓ dostęp do regulacji państw przyjmujących w zakresie stawek minimalnych, czasu pracy, dodatków i innych przepisów, do których stosowania zobligowani są polscy przedsiębiorcy,
- ✓ audyty dla firm delegujących w zakresie prawidłowości i opłacalności delegowania,
- ✓ audyty dla kontrahentów n/t poprawności delegowania przez polską firmę,
- ✓ certyfikację w zakresie zgodności z normą |CBE-2020 [Cross-Border Employment] Construction, Infrastructure & Energy|

Brighton & Wood

European Employment Lawyers & Advisors

www.BrightonWood.com

Brighton & Wood